

Izbaja vsaki četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo pri knjigaru Novaku na velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vredništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne prijemajo.

Oznanila se prijemajo, plača za vrstico je 10 k. in za kolek 30 k.

Štv. 51.

V Mariboru 17. decembra 1868.

Tečaj II.

Vabilo.

Slovenskemu gospodarju je dandanas treba brati. Ne samo zato, da zve, po čem je pšenica, kde se dobi novi plug, ampak tudi zato mora brati, da ko naj hitrej si prilasti vse nove izkušnje in stroje (mašine), ki mu pomagajo pridelke zboljšati in pomnožiti.

Zato dragi rojaki! sezite marljivo po časnikih, ki Vas podučujejo v domačem jeziku si svoj težaven stan v zdajnjih težavnih časih zboljšavati: vse si misli in premišluje, kako si pomaga, tudi Slovenec je bistri glave, ne sme zato zaostati, ampak prekositi še hoče s časom sosede svoje. To je lahko reči, pa težko činiti, zato pa k delu! Mladi se učimo, stari se učimo, vsi pa previdno delajmo, rabimo skušnje imenitnih gospodarjev, da se dokopljemo do boljšega.

Z rodoljubnim srcem se vsede vrednik slovenskega lista k delu in poišče iz vseh naj boljših gospodarskih listov vse, kar bi vtegnolo našim slovenskim kmetom in sploh gospodarjem v korist služiti, uči kakor prav kaki školnik iz poblehne časnikarske stolice o poljedelstvu, živinoreji, sadjoreji in kako se travniki pojijo in gnojnišča napravljajo, kako se v kleti in pivnici ravna, kako se seje in vse tako in enako, kakor to ljubi čitatelji sami veste; pišejo mu tudi naj imenitnejši slovenski gospodarji in povedo, kaj so sami skusili in letos že prinese „Slovenski Gospodar“ celo tudi podobne lesoreže, ki polajšaje popis in razumenje domačih naprav, strojev itd., — ali prašamo lepo poblehno in odkrito, komu pa vse to pomaga, koga to pisanje in tiskanje in podobanje bistri in uči?

Le onega vse to podučuje, onemu pomaga, kdor vse to bere. Prva skušnja velja. Kdor se je branja lotil, ta je dobljen, on ne popusti več časnika, svojo lastno korist je spoznal, začel mu je biti časnik neopustljiv prijatelj svetovalec. Kdo tudi more sam prepotovati vse dežele, Belgijo in Angleško in Francozko, da se z lastnim očesom uči umetnega kmetijstva? Saj tudi ni treba, saj znamo brati, kmetijski časniki nam vse to povedo, berimo jih. Te dobrote, ki iz branja izvirajo, pa ne deli vrednik sam in jegovi prijatelji pomagači, ampak deli to dobroto vsak, kdor k branju vabi, napotuje. Zato trikrat hvala Vam naprej, ki čitatelje prvence navodnjete k branju, ne pravimo to le zaradi naše naročnine, ampak posebno zaradi slovenskega napredka. Zato pa Vas tudi očitno prosimo naše stare naročnike, naročite se sopeset, izposojute marljivo svojim sosedom svoje liste, obešajte jih po krčmah, po občinskih pisarnicah in shodiščih, kažite pa tudi svojim sosedom, kako se naj naročijo, komur je k temu volja. Brati je treba dandanas tudi slovenskemu gospodarju, da se dokopljemo do boljega. Več sosedov se lahko združi, da si skupaj kupijo en časnik, kder pa več zmorejo, kupijo si jih več, posebno priporočamo tudi „Slovenski Narod“, „Novice“ in „Primorca“.

Gospodarski napredek je ena in prva stran, ki jo naj vsak slovenski gospodar ima pred očmi. Druga stran pa ni nič menj imenitna, in ta je društveno izobraženje. Družba da moč. Pod družbo pa si mislimo ravno tak srenjo, kakor čitalnico, ravno tak založnico, kakor skupno reševanje pri dačah, okrajni, deželni, državni zastop, volitve in tabore.

Dandanas pravijo, da vlada ljudstvo po svojih zastopnikih. Dobro, če je to res, pa si kuje ljudstvo samo vso srečo in nesrečo, Zato se moramo učiti složnosti, da bodemo vsi

ta isto zahtevali, učiti se pravice, da bomo vsi pravico tirjali, to je da bomo spoznali, kde se nam in drugim krivica godi in jo od sebe in od drugih zavračali. Družba da moč. Imeli smo dozdej večidel samo posiljene družbe za ceste in davke in vojake, prihodnjč bomo si imeli napravljati tudi svobodnih družeb. Tu ne mislimo samo na čitalnice, ki so nam narodne izobraževalnice in zabavalnice, ampak tudi take, ki našo korist vidno in čutno pospešujejo. Postavimo nekdo proda vina in silja, poplača dačo, ostali denar pa nese 5 ur daleč v hranilnico, sosedi pa okoli denarja iščejo in ga ne dobijo.

Napravimo si založnico, društva, da ostane denar bliže in pomaga bližnjim, sosedi v enem okraju se poznajo in vedo, do kolike vsote si smejo na lice zaupati. Taka društva so na Českem in Moravskem in čudo kaj koristijo. Drugi primer: Posestniki v Halozah ne morejo vina prodati, ono nima ob času nobene cene. Združijo se in njihov pooblastenec ga pri kakem težejšem krčmarju večega mesta za vse dober kup pruda, izognejo se nepošteno mešetarije in če je poštna kapljica, povzdignejo svoje blago in svojega kraja ime in napolnijo si možnjo. Družba je moč. Na Českem pridelavajo peso za sladkor, v časih kupca ni bilo, združili so se kmeti, napravili si sladkornice, in glejte, kar eden ni zmoget, in drugi in tretji in morda štiri in peti ni zmoget, zmoglo jih je vseh pet, na mesto pese prodavajo sladkor in kupcev je dovolj. Družba da moč. Recimo, eden uradnik, edna uradnja nam noče slovenski pisati, ne pravimo, da se je to kde zgodilo, ampak mi tak slučaj le postavimo, ednega posameznega, ki bi kaj takega zahteval, lahko odpravijo, drugega tretjega desetega in stotega tudi, ali če se jih sto združi in zahtevajo vsi in se pritožijo po postavnih potih, dosegli bodo. Združenje da moč. Zato tudi mi Slovenci združenja iščejmo, to je celo naravno združenje najpred srenje, potem okraji, potem ves narod, in tako potem z drugimi narodi in zgodovinsko opravičenimi deželami v eno edino mogočno Avstrijo. To je namen. Nameni se dosežejo, ne če kdo kaj namenjava, ampak če to kar se namenjava, vsi ali vsaj večina odločno namenjavajo. V ta namen pa je treba se učiti, občevati, brati. Zato so časniki. „Slovenski Gospodar“ Vam je na ponudbo, naročite se, naročba stoji s podobami vred kakor dozdej.

Vredništvo in založništvo.

Postava 5. decembra 1868,

ktera vredeje brambovska dolžnost po deželah v drž. zboru zastopanih.

Čl. 1. Kako se ima spolnovati brambovska dolžnost določuje sledeča postava.

Čl. 2. Pričujoča postava zadobi svojo veljavo dne, ktere se razglasi in je veljavna z vsemi priboljški, naštetimi v §. 21 do 29 (incl.) tudi za one, ki že sedaj služijo v stoječi ali pa v pomorski vojski, samo s tem pridržkom, da se smejo z ozirom na težave prehoda pri orožjih leta 1865 in 1866 potrjeni še le leta 1870 prestaviti v reservo, ko bi to namreč za neobhodno potrebno spoznal državni vojni minister s porazumljenjem s deželnim brambovskim ministrom. Zato pa bodo taki vojaki za časa jih službe v rezervi oproščeni vsake vojaške vaje.